

Programma Ruimte

Inleiding

Woningbouw

Op dit moment komt er veel op de gemeente af qua wonen. Er zijn verschillende thema's op het gebied van wonen wel / niet met wettelijke verplichtingen, wel / niet met gemaakte bestuurlijke afspraken etc.

Twenterand staat voor een woningbouwopgave. We willen de lokale woonbehoefte bedienen met t/m 2031 een groei van 550 woningen. Tevens hebben we daarnaast de ambitie bij te dragen aan de regionale vraag naar woningen. Om de doelgroepen op de woningmarkt goed te helpen is het nodig de juiste kwaliteit woningen te bouwen en doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. Starters zijn op zoek naar betaalbare woningen en het toenemend aantal ouderen zoekt een woning waarin ze lang zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook zijn er specifieke doelgroepen, zoals woonwagengebruikers, met eigen woonwensen.

Om de woningbouw te kunnen versnellen zijn sleutelgebieden/projecten aangewezen waar een woningbouwimpuls kan worden gerealiseerd. Daarnaast zijn ook inbreidingslocaties en uitbreidingslocaties in beeld. Het doel is om harde plannen te realiseren en zachte plannen voor 2025 hard te maken en snel te kunnen starten met bouwen. De extra woningbouwopgave vraagt meer capaciteit van de gemeente.

Om overzicht te krijgen en te behouden is in 2023 een Programmaplan Wonen opgesteld. Dit plan moet bijdragen aan het versnellen van de woningbouw door te sturen op prioriteiten. Ook het college heeft in het collegeprogramma aangegeven dat ze wil inzetten op groei: meer woningbouw in Twenterand. Deze groeiambitie is verwerkt in het Programmaplan Wonen. Het plan zal in 2024 worden vastgesteld en de financiële consequenties worden in de kadernota 2025 meegenomen. Voor 2024 wordt een extra bedrag gevraagd om ambities / opgaven te kunnen realiseren.

Energietransitie

De afspraken uit het nationale Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, hebben tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten geleid, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie waarvoor een belangrijke regierol bij gemeenten is neergelegd. De energie- en warmtetransitie is een grote en langjarige gezamenlijke opgave, waarbij we nu nog maar aan het begin staan. Belangrijk is het gesprek met onze inwoners en ondernemers over de Klimaatopgave en wat dat ook lokaal betekent.

De energietransitie krijgt vorm via de Regionale Energie Strategie en het besluit van het college waarbij het zoekgebied ZO Vriezenveen is aangewezen om windmolens te plaatsen. Hierbij werken we samen met de gemeenten Tubbergen en Almelo. In dit zoekgebied is reeds het zonnepark gerealiseerd en we zien kansen om in dit gebied een energielandschap te creëren. Het opwekken van waterstof in samenwerking met Twenterandse ondernemers zien we als een uitdaging. Onze warmtevisie is in 2021 vastgesteld. Op basis van deze visie willen we nu geen wijken aanwijzen die al vóór 2030 aardgasloos gemaakt worden. Wel zoeken we kansen om aan te sluiten bij concrete projecten in de samenwerking met Mijande Wonen. En we richten ons in deze eerste fase vooral op isoleren (energie besparen).

Middels diverse maatregelen zoals Duurzaamheidsfonds en de Klusbus helpen we burgers met subsidie en het uitvoeren van isolatiemaatregelen om woningen te verduurzamen.

Klimaatadaptatie is ook een belangrijk klimaatthema. In het Gemeentelijk Rioleringsplan is hier al rekening mee gehouden. In gemeentelijke projecten, zoals het plan Mozaïek, en de Centrumvisie Vriezenveen, wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld hittestress door meer vergroening. Via de verordening duurzaamheidssubsidie worden woningeigenaren gestimuleerd om bijvoorbeeld de hemelwaterafvoer af te koppelen of tegels te verwijderen zodat meer regenwater wordt vastgehouden.

Kanaal Almelo de Haandrik

Een onderwerp met een enorme impact op de gedupeerde bewoners/eigenaren van bedrijfspanden is de problematiek rondom het Kanaal Almelo – de Haandrik. Vanwege schade aan hun panden en de nog onzekere situatie m.b.t. de schadeafhandeling leven veel gedupeerde bewoners langs het kanaal Almelo - de Haandrik in grote zorgen en onzekerheden. De problematiek rondom het kanaal zorgt ook voor financiële risico's in relatie tot de gemeentelijke begroting. Tevens bestaat het risico dat er door de gemeente kosten gemaakt moeten worden die nog niet zijn voorzien of nog niet te voorzien zijn. Maar ook om mogelijke kosten van netwerkbeheerders, wanneer de door hen aangevraagde vergunning of instemming wordt geweigerd. Dit omdat de gemeente schade, die mogelijk door hun werkzaamheden zou kunnen optreden, wil voorkomen. Het nog komende onderhoud aan het kanaal in de voor ons liggende jaren spelen daarin ook een rol. Daarnaast leidt de gemeente zelf financiële schade aan de eigen infrastructuur, omdat deze buiten het onverplichte deel van de schaderegeling

van de provincie valt. De gemeente gaat de gedupeerden op gedoseerde wijze bijstaan in de vorm van passende ondersteuning. De signalen en wensen daartoe hebben de gedupeerden en inwoners in het gebied aan het college bekend gemaakt. De gemeenten trekt hier samen op met de gemeente Hellendoorn.

Invoering Omgevingswet en Wet WKB per 01/01/2024

Op 1 januari wordt de Omgevingswet en de Wet WKB ingevoerd. De hoeveelheid en het karakter van de taken zal met de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) deels veranderen. Maatwerk zal meer aan de orde zijn en de uitvoering gaat daarmee meer tijd en capaciteit kosten. Intergraler werken zorgt echter voor efficiëntie en zal op termijn capaciteit en geld besparen. Daarentegen zullen naar verwachting de inkomsten uit leges dalen. Het karakter van het werk zal ook veranderen. Er zal meer werk in het voortraject van een aanvraag zitten, door onder meer een intensiever vooroverleg. Tevens wordt verwacht dat er meer werk achteraf zal zijn, in de vorm van handhaving.

Mobiliteit

In 2023 is gestart met het opstellen van een toekomstgerichte visie op Mobiliteit zal voor Twenterand . Daarbij speelt duurzaamheid een grote rol. De visie zal in 2024 worden vastgesteld en zal de uitvoering worden opgepakt. Verder zetten wij in op de verbreding/opwaardering van de N36. In 2024 gaan we verder met de voorbereidingen hiervoor.

Openbare Orde en Veiligheid

Op het gebied van openbare orde en veiligheid blijven we werken aan een veilig Twenterand. Dit doen we door overlast en criminaliteit te verminderen en fysieke onveiligheid te voorkomen en aan te pakken. In 2021 wordt het Integraal Veiligheidsbeleid geactualiseerd waarin onder andere de thema's ondermijning en zorg en veiligheid een plek krijgen. Veiligheid is een breed begrip en behelst veel onderwerpen. We willen integraal, flexibel, informatie gestuurd en vooral samen werken. Het zorgen voor een veilige gemeente is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente, netwerkpartners en de inwoners. Het geactualiseerde integraal veiligheidsbeleid dekt alle subdoelen en activiteiten en daarom wordt hier niet per doel of activiteit nader op in gegaan. Het voorstel is om een 4e BOA aan te stellen om onbalans bij de uitvoering van BOA-taken weg te nemen.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: Een meer integrale en weerbare gemeente zijn die niet vatbaar is voor ondermijning

Activiteiten

- Verdieping ondermijning in het buitengebied

Omschrijving

Ondermijning

Ook wordt op dit moment gewerkt aan het actieplan ondermijning zoals beschreven in het jaarplan Integrale Veiligheid 2023. Op het gebied van ondermijning wordt al veel gedaan, in het actieplan wordt dit geborgd en planmatig weggezet.

Subdoel: Intensievere bestuurlijke handhaving

Activiteiten

- Implementeren verbrede beleidslijn BIBOB

Omschrijving

Bibob

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2022-2025 is de doorontwikkeling Bibob als actiepunt benoemd. Op dit moment wordt gewerkt aan een projectplan voor de implementatie van de Wet Bibob. Uit de eerste

inventarisatie komt naar voren dat voor een goede implementatie van de wet de huidige capaciteit niet toereikend zal zijn. Hierop zal nader ingegaan worden bij de Programmabegroting 2024.

- **Voorstel: 4e BOA**

Omschrijving

4e BOA om onbalans uitvoering BOA-taken weg te nemen

In de boa evaluatie is een prognose opgenomen die geënt is op de prioriteiten uit het IVP, zonder tekort te doen aan de hoogste risico's uit de conceptresultaten van de risicoanalyse. Om die prognose te kunnen realiseren is structureel versterking nodig van minstens 0,6 fte. Het college heeft de raad, middels raadsbrief, voorgesteld deze uitbreiding in de kadernota 2024 op te nemen.

Het college heeft op 20/12/2022 een besluit genomen over het uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2023 inclusief jaarverslag 2022.

Bij het advies zat ook een raadsbrief die naar de gemeenteraadsleden is verstuurd over dit onderwerp. Bij punt 2.1 van de raadsbrief is de onbalans in uitvoering Boa-taken 2022 en doorkijk naar 2023 benoemd. De raadsbrief stond op het aanmeldformulier van 13/01/2023 inclusief het uitvoeringsprogramma 2023 en Jaarverslag 2022, het beleidsplan VTH 2019-2023 en de bijlage Piramidemodel en toelichting, behorende bij VTH beleid Twenterand 2019-2022.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
4e BOA	s	€ 65.000	n

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Activiteiten

- **Pilot buurtbemiddeling**

Omschrijving

Buurtbemiddeling

In 2021 heeft de gemeenteraad de notitie Buurtbemiddeling opiniërend besproken. De wens van de raad was om het scenario buurtbemiddeling in combinatie professionele mediation nader uit te werken. Hier wordt momenteel aan gewerkt. In juni vindt er een raadsinformatieavond plaats. De verwachting is dat in het najaar 2023 gestart kan worden met een pilot buurtbemiddeling voor de periode van 2 jaar.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Aanpak woninginbraken								
Woninginbraken	*	*	27	20	30	40	45	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	*	*	53	42	34	52	46	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit								
Nieuwe BIBOB-onderzoeken		**	1	0	0	0	3	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0		eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	72							
Aantal controles A/B-evenementen	25	30	23	11	2	36		eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	1	3	1	1	1	2		eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscntrole)	13	10	19	4	12	16		eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	nnb	0	0	0	1		eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	259	120	231	270	240	113		eigen gegevens

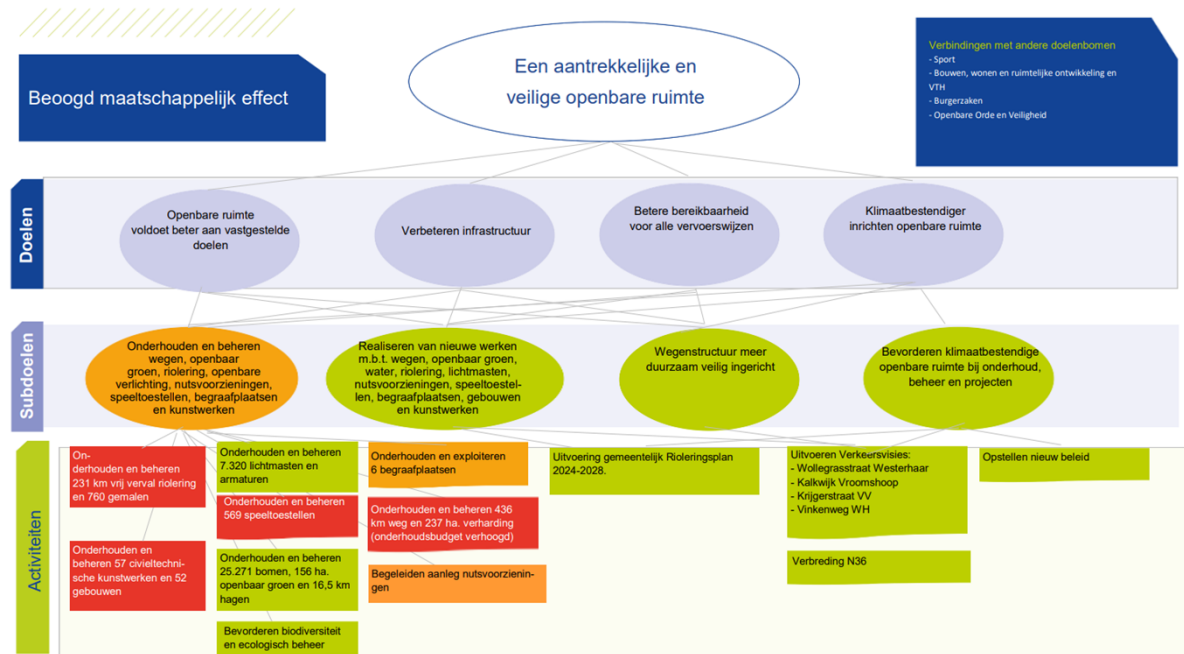
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Subdoel: Realiseren van nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, gebouwen en kunstwerken

Activiteiten

- **Voorstel: Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen**

Omschrijving

Het product begraafplaatsen laat jaarlijks een begroot tekort zien van € 125.000. Voorgesteld wordt om met ingang van 2024 naar een kostendekkend product begraafplaatsen te gaan. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 125.000 op onze gemeentebegroting..

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Verhogen kostendekkendheid begraafplaatsen	s	€125.000	v

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Activiteiten

- **Verbreding N36**

Omschrijving

Het is de planning dat Rijkswaterstaat in 2025 gaat beginnen met het verbreden van de N36. De voorbereiding hiervoor zijn gestart. Deze zomer moet het plan van aanpak klaar zijn en vervolgens door het Ministerie van Verkeer worden goedgekeurd. Op dit moment wordt nog gewerkt aan dit plan inclusief de kosten en de planning.

Naast de verbreding van de N36 worden ook meekoppelkansen voor gemeentes meegenomen en uitgerekend. Voor Twenterand worden o.a. meegenomen de fietsbrug naar Oosterweilanden en de noordelijke randweg Vriezenveen. in de Programmabegroting van 2024 zal dit verder zijn uitgewerkt.

Metingen

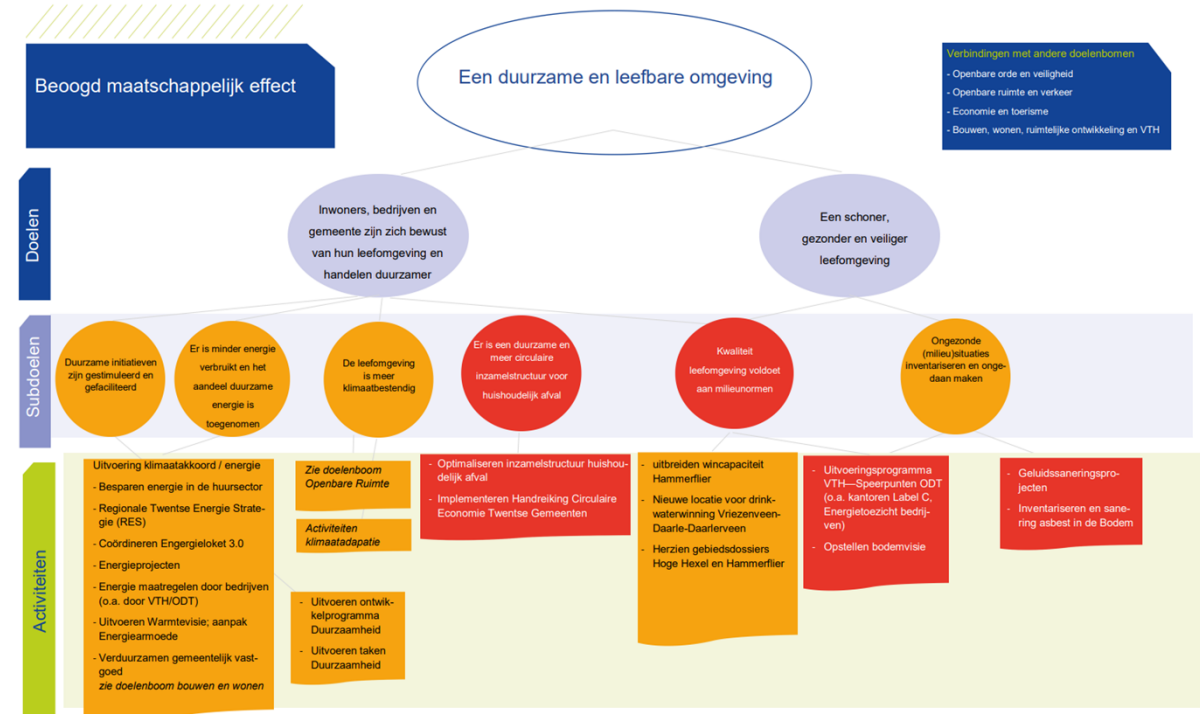
Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Metingen verkeer								
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	n nb	n nb	1	1	3	1	2	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	n nb	n nb	41	30	35	30	25	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	n nb	n nb	146	135	131	133	186	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: Een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Activiteiten

- Uitvoeren taken duurzaamheid

Omschrijving

De basis voor de gemeentelijke inzet op duurzaamheid is de vastgestelde Agenda Duurzaamheid 2018-2022, die samen met de Twenterandse samenleving is opgesteld. In deze agenda werken wij met focus op de thema's Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

De Agenda is in 2023 intern geëvalueerd. Per thema is de voortgang in de uitvoering van de afgelopen jaren beoordeeld. De afgelopen jaren is de agenda Duurzaam Twenterand als het ware 'ingeaald' door landelijke ontwikkelingen en uitvoeringstaken voor de genoemde duurzaamheidsthema's die steeds meer bij gemeenten zijn neergelegd (wettelijke taken en verplichtingen o.b.v. interbestuurlijke afspraken). De ambities en doelen uit de Agenda Duurzaam zijn geformuleerd voor de lange termijn (2050) en sluiten aan bij landelijke doelen en ambities. In vervolg op de Agenda Duurzaamheid werken we daarom verder aan de hand van een (werk)programma

duurzaamheid, o.b.v. de gemeentelijke taken. De verduurzamingsopgave is groot en complex. Nieuw beleid en regelgeving, ontwikkelingen en innovaties op het gebied van warmtetransitie, klimaatadaptatie, duurzame energieopwekking, schone lucht en waterkwaliteit, duurzame/ slimme mobiliteit en circulariteit gaan snel. Het is belangrijk deze (landelijke, provinciale en regionale) ontwikkelingen bij te kunnen houden en er waar nodig flexibel op in te kunnen spelen. De samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners blijft onverkort belangrijk. Dit samenwerken vraagt meer inzet op participatie en communicatie en waar nodig de stimulering en ondersteuning van lokale initiatieven. In de toekomst kan het thema duurzaamheid ook een plek krijgen binnen de structuur van de omgevingswet.

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Activiteiten

- **Uitvoering Klimaatakkoord / energie**

Omschrijving

We sluiten voor Energie aan bij de doelen van het Klimaatakkoord (in 2030 49% CO₂-emissiereductie ten opzichte van 1990 en in 2050: minimaal 80-95% CO₂-emissiereductie), de landelijke vertaling hiervan werken we uit in de Regionale Energie Strategie Twente. Voor de periode tot 2030 hebben we onze bijdrage aan de opwek hernieuwbare energie in Twente bepaald (82 GWh). De komende jaren wil het college inzetten op energiebesparing en verduurzaming van woningen en bedrijven, waarbij energiearmoede voorkomen een extra aandachtspunt is.

De ambities voor de energietransitie zijn door de raad vastgesteld in de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, het besluit over de RES Twente 1.0 en in de Agenda Duurzaam Twenterand. Twenterand sluit in haar ambitie voor een energieneutrale gemeente in 2050 aan bij de doelen van het landelijk Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie Twente. Het coalitieakkoord stelt dat de gemeente voor dit onderwerp steeds meer uitvoerder is van rijksbeleid. Het rijk wil meer tempo maken met de klimaat- en energietransitie én meer sturing en regie op uitvoering van decentrale overheden. Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Rijksbijdrage (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) in totaal € 1.702.816 voor 2023, 2024 en 2025, uitgekeerd in 3 tranches te beginnen vanaf mei 2023. Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. We stellen voor de ontvangen Klimaatgelden in te zetten o.b.v. de afspraken uit het Klimaatakkoord, die we voor Twenterand hebben vertaald in een werkprogramma duurzaamheid. Onderwerpen daarin zijn Energie Gebouwde Omgeving (Uitvoering geven aan onze Warmtevisie door: Energieloket, besparen energie huursector via prestatie-afspraken Mijande Wonen, uitvoering duurzaamheidsfonds, aanpak energiearmoede, isolatie-aanpak, routekaart verduurzamen maatschappelijk vastgoed), Opwek hernieuwbare energie in zon- en windprojecten (o.a. het gebiedsproces ATT) en RES, stimuleren Zon op dak, Biogas, energie-infrastructuur, Energie bedrijven en Duurzame Mobiliteit (laadinfra). De inzet in 2024 zit o.a. in (uitbouw van) capaciteit voor projectleider ATT/ smart energy hub, communicatie duurzaamheid, wijkregisseur isolatie aanpak, maatschappelijk vastgoed, ondersteunen zon op dak-projecten (extern), en coördinatie van het werkprogramma.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Rijksbijdrage (per jaar)	s	€567.600	v
Inzet personeel (intern/extern)	s	€567.600	n

- **Besparen energie in de huursector**

Omschrijving

Via de prestatieafspraken met Mijande Wonen (o.a. afspraken over woningkwaliteit en duurzaamheid /warmtetransitie huurwoningen), streven we naar energiebesparen en duurzame energie in de huursector. Het verduurzamen van bestaande woningen heeft prioriteit. Waar mogelijk trekken we met Mijande op om elkaar te versterken door verduurzamingsprojecten van Mijande Wonen te gebruiken als een vliegwiel om ook particulieren te bewegen om mee te doen.

- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**

- **Omschrijving**

- Vastgestelde ambitie is dat wij aansluiten bij de Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente) en de doelen van het Klimaatakkoord. In 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de RES Twente 1.0 als strategische koers voor 2030. De RES wordt elke 2 jaar herijkt zodat de regionale koers voor het bereiken van de opgave in 2030 in beeld blijft. In 2023 is de RES 2.0 opgeleverd.

- Als bijdrage in de Twentse opgave tot 2030 heeft Twenterand een opgave van maximaal 82 GWh, in te vullen met een flexibele energiemix voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Aan de uitwerking van deze opgave heeft de raad voorwaarden verbonden. De voorkeursvolgorde voor de opwek van duurzame energie tot 2030 is door de raad gegeven: maximaal zon op dak, zon op (te ontwikkelen) zandwinplassen, windenergie (met randvoorwaarden). Ook geven we ruimte aan erfmolens met een tiphoogte tot 35 meter en zonnevelden tot 1 ha. Duidelijk is dat in de uiteindelijke energiemix ook wind een plek kan krijgen. Met zon en windprojecten gaan we zorgvuldig om, met aandacht voor volksgezondheid. Participatie van inwoners in het proces van de uitwerking van plannen en maximaal lokaal eigendom, zijn voor de raad belangrijke condities.

- Voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie in het buitengebied werken we aan een goede uitwerking met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, gezondheid en leefomgeving. Dat gebeurt in het zoekgebied Vriezenveen zuidoost/ ATT gebied, door met inwoners, grondeigenaren en ondernemers, de mogelijkheden voor wind te verkennen en uit te werken met de intentie hier een nieuw (energie)landschap te realiseren. Vanwege de grote impact op de leefomgeving van m.n. wind, is gemeentegrensoverschrijdende afstemming en goede communicatie nodig. Voor een optimaal proces werken we samen met inwoners, buurgemeenten, de provincie en in de RES Twente. Vanwege het streven naar maximale regie en maximaal lokaal eigendom zijn bij de jaarrekening middelen bestemd voor de gemeentelijke inzet bij deze ontwikkeling. De verdere ontwikkeling is afhankelijk van bestuurlijke keuzes in het gebiedsproces ATT.

- Onze bijdrage in de RES Twente moeten we borgen in ons omgevingsbeleid en uitvoeringsprogramma. De voorkeursvolgorde voor opwek duurzame energie, participatie (in gebiedsproces en lokaal eigendom /financiële participatie) is uitgewerkt het beleidskader duurzame energie Twenterand, vastgesteld in 2023. Dit beleidskader is een bouwsteen voor onze Omgevingsvisie / Omgevingsplan via het spoor Omgeving (doelenboom BoWoRo).

- **Coördineren Energieloket 3.0**

- **Omschrijving**

- Het lokale Energieloket heeft een belangrijke rol in de uitvoering van de Warmtevisie. Via informatie en communicatie door het Energieloket en met de inzet van persoonlijk advies van de vrijwillige energiecoaches in Twenterand, stimuleren en ondersteunen we inwoners. Sinds 2022 werken zeven gemeenten in west-Twente, waaronder Twenterand, samen voor de coördinatie van energiecoaches. Inwoners maken veelvuldig gebruik van de mogelijkheid om in gesprek te gaan met een energiecoach.

- **Energieprojecten**

- **Omschrijving**

- Netcapaciteit: Elke twee jaar stellen netbeheerders Enexis en Coteq hun investeringsprogramma bij, zodat inzicht ontstaat voor de planning en programmering van de aanpassing van het elektriciteitsnetwerk. Uit de laatste Netimpactanalyse blijkt dat het Twentse RES-bod alleen haalbaar is met maatregelen voor meer systeemefficiëntie en aanvullende investeringen en werkzaamheden. De druk op het elektriciteitsnet neemt steeds verder toe, niet alleen door de toename van opwek van hernieuwbare energie, maar ook door de verwachte toename van elektriciteitsgebruik (door bijvoorbeeld industrie, woningbouw en mobiliteit). Voor 6 knelpunten in Twente zijn nog geen directe oplossing in beeld en hiervan is voor 4 stations al duidelijk dat er onvoldoende ruimtelijke uitbreiding mogelijk is, o.a. voor Vroomshoop. Na de daar al uitgevoerde uitbreiding zullen andere oplossingen onderzocht moeten worden. Potentieel is dit een locatie voor een Smart Energy Hub.

- Er is meer provinciale regie op de regionale energie-infrastructuur via het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). De provincie adviseert de netbeheerders Tennet, Enexis en Coteq, via het pMiek over de aanpak en prioritering van projecten. Uitgangspunten voor de prioritering zijn bijdrage aan maatschappelijke waarde en efficiënt gebruik van

het elektriciteitsnet. De energietransitie vraagt om intensieve samenwerking en gezamenlijke sturing tussen overheden en netbeheerders. De samenhang tussen het energiesysteem, ruimtelijke ontwikkelingen en verduurzaming van industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit, is daarbij van belang. Dit gaat om een doorlopende samenwerking en afstemming voor een betrouwbaar en duurzaam energiesysteem.

Smart Energy Hub: Samen met lokale ondernemers, provincie, waterschap, netbeheerders en enkele andere stakeholders onderzoeken we de haalbaarheid van het oprichten van een 'Smart Energy Hub' in Twenterand. Hierbij worden verschillende mogelijkheden onderzocht om netcongestie tegen te gaan en bedrijven te verduurzamen. Er is bijzondere aandacht voor de productie van waterstof. Ook de koppeling met bio/groengas wordt hierbij gemaakt. In 2024 verwachten wij een vervolgstap in de verkenning voor de samenwerking.

Energiebesparen bedrijven: Via de ODTwente wordt toezicht en de handhaving voor de energiebesparingsplicht van bedrijven versterkt. Met het programma Economie bekijken we mogelijkheden voor het beter informeren van onze ondernemers over verduurzamen (van hun energieverbruik).

Zon op Dak : Voor 2030 wil Twenterand maximaal inzetten op het benutten van de mogelijkheden van Zon op Dak. De netcongestie is belemmerend voor de ontwikkeling van grootschalig Zon op Dak. Omdat er in de gemeente nog veel dakoppervlak is dat in theorie geschikt is voor zonne-energie, willen wij bedrijven actief benaderen voor ondersteuning bij alternatieve oplossingen. Het gaat vooral om grote (agrarische) bedrijfsdaken, soms in combinatie met de mogelijkheid van asbestsanering en voor participatie.

Stimuleren Duurzaam gas: Wij stimuleren de ontwikkeling van een biogashub van monomestvergisters op boerderijschaal in Weitemanslanden, samen met de boeren en Cogas (en andere regionale partners zoals de plattelandsgemeenten in RES Twente verband).

- **Uitvoeren Warmtevisie**

- **Omschrijving**

Uiteindelijk moeten in 2050 alle woningen en gebouwen in de gemeente van het aardgas af zijn. Als eerste bescheiden stap tot 2030 zetten we in op isoleren en energiebesparen, met aandacht voor ventileren. Op dit moment zijn voor onze gemeente als alternatief voor aardgas vooral individuele oplossingen zoals warmtepompen en hybride oplossingen in beeld. Voor hybride oplossingen stimuleren we de ontwikkeling van groen gas om het gebruik van aardgas te verminderen. Het uitgangspunt is 'haalbaar en betaalbaar' en daar willen we ook ons duurzaamheidsfonds voor inzetten, naast landelijke regelingen. Het uitgangspunt voor de uitvoering is dat we samen met inwoners aan de slag gaan en actief op zoek gaan naar kansrijke gebieden en initiatieven in de gemeente.

Landelijk is het streven om voor 2024 het uitvoeringsplan warmtevisie te ontwikkelen. Landelijke programma's, zoals het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving en het Nationaal Isolatie Programma, ondersteunen de gemeenten.

Voor de uitvoering van de Warmtevisie richten we ons in 2024 op de volgende activiteiten:

- Energieloket met energiecoaches voor individueel advies aan woningeigenaren;
- Duurzaamheidsfonds/-subsidie voor ondersteuning woningeigenaren, met name gericht op inwoners met een kleine beurs;
- de aanpak energie armoede door energiebesparing te realiseren, o.a. met de Klusbus;
- de lokale isolatie aanpak uit het Nationaal Isolatie Programma.

De specifiek voor deze opgave beschikbaar gestelde rijkssubsidies en de middelen vanuit ons duurzaamheidsfonds (uit opbrengsten zonnepark Oosterweilanden) zetten we zoveel mogelijk gecombineerd in. We zoeken voor een wijkaanpak een regisseur voor isolatie / warmte. In de verduurzaming van de gebouwde omgeving moet ook aandacht zijn voor maatschappelijk vastgoed, scholen en verenigingen.

Subdoel: De leefomgeving is meer klimaatbestendig

Activiteiten

- **Activiteiten klimaatadaptatie**

Omschrijving

De ambities uit de agenda voor klimaatadaptatie zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. De ambities vanuit de agenda zijn bijgesteld, namelijk:

- In 2030 is er in Twenterand geen/zo min mogelijk wateroverlast in de bebouwde omgeving;
- In 2040 is het maatschappelijk vastgoed klimaatbestendig;
- In 2050 is Twenterand klimaatbestendig en kunnen we dealen met de veranderingen van het klimaat.

- De projecten drinkwaterwinning vragen ook in 2024 onze aandacht

- Klimaatadaptatiemaatregelen zijn opgenomen in de doelenboom openbare ruimte en verkeer

Subdoel: Er is een duurzame en meer circulaire inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Activiteiten

- **Optimaliseren inzamelstructuur huishoudelijk afval**

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft de zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval en heeft de ambitie om in 2025 90% grondstoffen van afval te scheiden. Onze inzet is om ook bij hoogbouw GFT fracties in te zamelen. Ook wordt er minder frequent (rest)afval ingezameld en vaker grondstoffen. Voor het verbeteren van de Circulaire economie wordt er eerst gekeken naar de eigen rol van de gemeente.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen

Activiteiten

- **Voorstel: Uitvoeringsprogramma VTH- speerpunten ODT**

Omschrijving

In 2022 zijn de laatste stappen gezet binnen het provinciaal traject voor de aanschaf van een nieuwe VTH risicomodel. Dit betrof het lokaal maken van het model. De uitvoering van de VTH-taken baseren op een risicomodel met risicoanalyse bij niet naleven van de normen is een wettelijk plicht. Het zorgt daarnaast ook voor structuur, uniformiteit en efficiëntie. Dit om kosten te besparen en een zo groot mogelijke uniformiteit te realiseren. Het risicomodel was in 2020 nog niet beschikbaar. In 2023 wordt het afgerond en kan het worden ingezet bij de uitvoering van alle VTH-taken in 2024.

Ontwikkelingen milieutaken, de ODT en de gevolgen

Diverse ontwikkelingen eisen structureel een hogere jaarlijkse bijdrage aan de ODT. Recentelijk is met de resultaten uit het onderzoekstraject 'Herijking financiering ODT' aangetoond dat het noodzakelijk is om financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit ten einde een gezonde en duurzame begroting voor de gemeente en de ODT te realiseren.

Conclusie van het traject is: Twentebreed dient de jaarlijkse bijdrage aan de ODT naar een hoger realistisch niveau te worden gebracht om alle wettelijke milieutaken door de ODT uit te kunnen laten voeren. De prognose voor 2024 laat een omvangrijke realistische toename van de gemeentelijke bijdrage aan de ODT zien. Oorzaken: meer opdrachten aan de ODT vanwege het feit dat de gemeenten zich ontwikkelt in woningbouw en bedrijven, gewijzigde regelgeving in relatie tot klimaatdoelen, stikstof bodem(PFAS) en energietransitie. De gevolgen van de ontwikkelingen in relatie tot de begroting zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Ontwikkelingen ODT	s	€280.000	n

Het bedrag loopt op naar € 345.000 in 2026

Subdoel: Ongezonde (milieu)situaties inventariseren en ongedaan maken

Activiteiten

- Inventariseren en sanering asbest in de bodem

Omschrijving

Betreffende sanering wegverkeerslawaaï zijn er projecten in uitvoering. De projecten worden samen met de ODT uitgevoerd. Waar het gaat om de inventarisatie/sanering van locaties waar (mogelijk) sprake is van asbest in de bodem neemt de gemeente Twenterand deel aan het door de Rijksoverheid gefinancierde Projectbureau BAS (bodem asbest sanering).

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval								
Scheidingspercentage afval	88*	86*	84	85	84	84	83	grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.								
% Hernieuwbare energie	***	***	***	14,4/20,3**	13,1/ 19,2 **	10,5/ 17,0**	8,7/ 13,9 **	Klimaatmonitor.databank.nl
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Realiseren Uitvoeringsprogramma	100%	80%	123	100%	70%	63% ****		eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energemaatregelen	85	75	160	30	65	87		eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	28	25	22	19	30	1		eigen gegevens

* ambitie 90% scheiden in 2025

** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

*** streven naar 50% duurzame opwek in 2030, energieneutraal in 2050

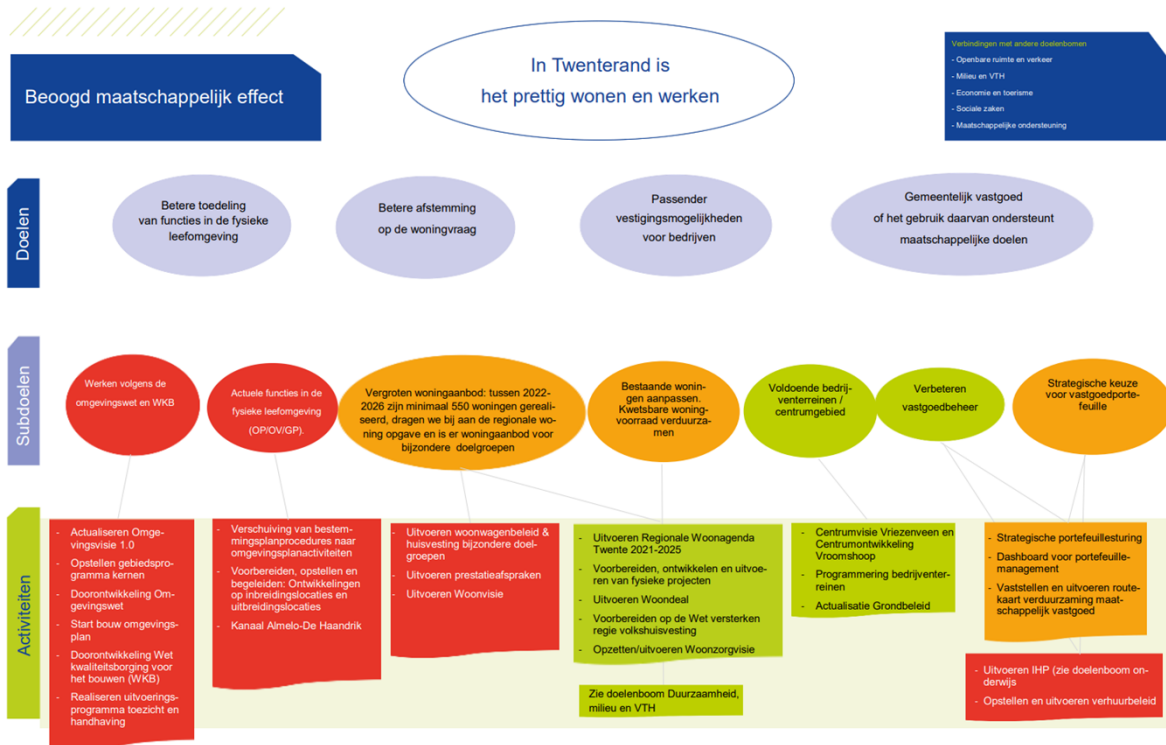
**** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Doel: Betere afstemming op de woningvraag

Subdoel: werken volgens de omgevingswet en WKB

Activiteiten

Uitvoeringsprogramma VTH

Omschrijving

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet (Ow) in werking. Dat geldt gelijktijdig ook voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Beide wetten hebben brede gevolgen voor Programma Ruimte en in het bijzonder voor de VTH-producten. Taken krijgen een andere inhoud en rollen zullen veranderen. Dat gaat niet ineens maar gedoseerd. Zo zal er meer aandacht zijn voor participatie en het uitgangspunt 'Ja, mits' waardoor er een positieve houding wordt benadrukt bij initiatieven en vergelijkbare oplossingen. Dat betekent ook meer maatwerk, meer aandacht, meer advies en meer tijd/capaciteit per product.

Subdoel: Actuele functies in de fysieke leefomgeving (OP/OV/GP)

Activiteiten

- **Voorstel: Kanaal Almelo - De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rondom het kanaal Almelo-De Haandrik zal de komende jaren onze aandacht blijven vragen. Met name waar het gaat om onderhoud aan de damwanden (m.n. vervangen en/of herstellen van kadeconstructies). Ook de gemeentelijke wegen langs het kanaal vragen onderhoud. Gedupeerde woningeigenaren en ondernemers hebben de wens uitgesproken om ondersteuning van de gemeente te ontvangen. Daarnaast zullen beschadigde woningen hersteld moeten worden. Hiervoor is in veel gevallen een gemeentelijke omgevingsvergunning nodig. Voor specialistische taken en vergunningverlening schakelen wij indien nodig externe expertise in. Dit geldt ook voor de projectleiding en communicatie. Voor de extra personele inzet zijn in de begroting van 2024 middelen opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Kanaal Almelo - de Haandrik	i	€270.000	n

Subdoel: Vergroten woningaanbod

Activiteiten

- **Voorstel: Woningbouwversnelling**

Omschrijving

Er is een toenemende vraag naar woningen. De in 2021 vastgestelde regionale woonagenda Twente 2021-2025 geeft Twenterand meer ruimte kwalitatieve woningbouw toe te voegen. Naast bouwen voor de lokale vraag wil Twenterand ook bijdragen aan de regionale behoefte naar woningen. Deze ambitie is in de Woondeal (2022) omgezet in een inspanningsverplichting voor de realisatie van een minimaal aantal woningen.

Sleutelprojecten en gebieden moeten zorgen voor woningbouwversnellingen en het halen van deze doelstelling

Op het gebied van woningbouw komt er veel op de gemeente af qua verplichtingen en gemaakte afspraken. Om overzicht te krijgen en beter te kunnen sturen is in 2023 een Programmaplan Wonen opgesteld. Ook in het collegeprogramma heeft het college haar ambities qua woningbouw aangegeven. Er wordt ingezet op groei. Voor wonen wordt in de kadernota € 50.000 gevraagd om een eerste stap te zetten om deze ambities en verplichtingen te kunnen realiseren. Dit budget kan worden ingezet voor onderzoek, analyse, eventuele ondersteuning etc. Dit bedrag wordt gedekt uit het ontwikkelingsbudget van de coalitie. Het Programmaplan Wonen en de bijbehorende gefaseerde uitvoering zal door de raad worden vastgesteld. De bijbehorende financiën zullen worden meegenomen in de kadernota / begroting van 2025 en indien nodig apart bij de raad worden aangevraagd.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Programmaplan wonen	s	€ 50.000	n
Verlaging ontwikkelbudget coalitie	s	€ 50.000	v

- **Woonvisie Twenterand**

Omschrijving

In 2022 is de Woonvisie vastgesteld. In 2024 wordt uitvoering gegeven aan dit volkshuisvestelijk beleid.

Uit het woonbehoefte onderzoek is gebleken dat er in Twenterand tot 2031 behoefte is aan 550 huishoudens. Tevens is er door de provincie een regionale behoefte aan 5.000 tot 7.000 woningen gedefinieerd. Via inbreidingsprojecten, uitleg locaties en sleutelprojecten wil Twenterand bijdragen aan deze opgave.

Het opstellen van een woonvisie is momenteel nog een verplichting voor gemeenten op grond van de Woningwet. In het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting komt deze plicht te vervallen. In plaats daarvan komt de plicht om op grond van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te stellen en het hierin opgenomen beleid gericht op de volkshuisvesting verder uit te werken in een verplicht volkshuisvestingsprogramma. In afwachting van (het moment van) vaststelling van de definitieve wet zullen we als gemeente ons voorbereiden op nieuwe wettelijke verplichtingen.

- **Prestatieafspraken Mijande Wonen**

Omschrijving

In 2024 werkt de gemeente samen met woonpartner Mijande Wonen, op basis van de Prestatieafspraken (de Raamovereenkomst 2021-2024 en Uitvoeringsagenda 2023-2024). In 2024 vindt er een evaluatie plaats en worden nieuwe afspraken (Raamovereenkomst en uitvoeringsagenda) gemaakt voor de komende periode.

- **Opzetten/uitvoeren woonzorgvisie**

Omschrijving

In het Rijksprogramma een thuis voor iedereen is de volgende tekst opgenomen: De woonzorgvisies vormen de basis voor gemeenten om op lokaal niveau bindende wederkerige afspraken te maken met woningcorporaties, particuliere verhuurders, zorgaanbieders/ zorgkantoren en andere partijen in het fysiek en sociaal domein, over de prestaties die geleverd moeten worden om aan de woon- en zorgbehoeften te voldoen.

De gemeentelijke taak voor het opstellen van woonzorgvisies en de coördinerende rol van provincies krijgt een wettelijke verankering via het wetsvoorstel dat is gericht op het versterken van de regie op de volkshuisvesting. Beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2024

In afwachting van (het moment van) vaststelling van de definitieve wet zullen we als gemeente ons - waar dat kan - voorbereiden op nieuwe wettelijke verplichtingen.

Wonen en zorg is integraal onderdeel van de woonvisie en opgave Wonen. Het is onduidelijk of dit voldoet aan de (komende) wet. Op voorhand zijn binnen deze kadernota geen middelen opgenomen om deze taak uit te voeren en een (aparte) visie op wonen en zorg te formuleren.

- **Voorstel: Opzetten/uitvoeren woonwagengebeleid**

Omschrijving

Voor het doen van onderzoek en voorbereidende werkzaamheden voor het realiseren van woonwagengebeleid, het beheer van de wachtlijst en het toewijzingssysteem, contacten met de doelgroep en beleidsmatige en juridische werkzaamheden wordt budget gereserveerd.

Bij de locatiekeuzes door de gemeente zal per gekozen locatie op basis van een exploitatieplan aan de gemeenteraad het bijbehorende budget worden gevraagd voor realisatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Vorbereiden woonwagengebeleid	i	€ 25.000	n
Woonwagencoördinator	s	€ 15.000	n

- **Uitvoeren Regionale Woonagenda Twente 2021-2025**

Omschrijving

De provincie Overijssel, andere gemeenten en woonpartners hebben gezamenlijk een Regionale Woonagenda Twente 2021-2025 vastgesteld. In 2024 zal verder worden gewerkt aan de actiepunten uit de woonagenda.

Een onderdeel uit de Woonagenda zijn de sleutelprojecten/sleutelgebieden. Met woningbouw op deze locaties wordt invulling gegeven aan de lokale en regionale woonbehoefte. Twenterand wil naast het voorzien in de lokale woonbehoefte ook een bijdrage leveren aan de regionale vraag.

- **Uitvoeren Woonagenda**

Omschrijving

De provincie Overijssel, andere gemeenten en woonpartners hebben gezamenlijk een Regionale Woonagenda Twente 2021-2025 vastgesteld. In 2024 zal verder worden gewerkt aan de actiepunten uit de woonagenda.

Een onderdeel uit de Woonagenda zijn de sleutelprojecten/sleutelgebieden. Met woningbouw op deze locaties wordt invulling gegeven aan de lokale en regionale woonbehoefte. Twenterand wil naast het voorzien in de lokale woonbehoefte ook een bijdrage leveren aan de regionale vraag.

- **(Uitvoeren) Woondeal Twente**

- **Omschrijving**

- De minister voor Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening (VRO) heeft prestatieafspraken gemaakt met de provincies over de woningbouwopgave. Overijssel zich in voor een basisinspanning van 14.100 woningen voor Twente. Deze basisinspanning is uitgewerkt in de Woondeal Twente 'Wonen met Kwaliteit'.

- De Woondeal draagt bij aan de ambitie meer (betaalbare) woningen te bouwen. Door partijen is afgesproken te werken met een inspanningsverplichting van 30 – 40 - 30 voor nieuwe woningbouwplannen, bestaande uit 30% sociale huur – 40% betaalbare koop (tot €355.000) en betaalbare huur (tot €1000 per maand) – 30% dure koop en huur. Deze inspanningsverplichting komt voort uit het fairshare principe, waarmee we de verdeling van sociale huur meer over gemeenten wordt verdeeld.

- Voor andere onderwerpen zijn procesafspraken gemaakt hoe deze verder uit te werken. Daarmee hebben de provincie, de corporaties, de markt, andere gemeenten en het Rijk zich gecommitteerd aan een gezamenlijke uitwerking in 2023. Eén van de thema's die wordt uitgewerkt is toekomstbestendig bouwen.

- Uitdagingen zoals stikstof, CO2-reductie, een tekort aan personeel en financiële tekorten op projecten blijven ons dwingen om gezamenlijk tot slimme oplossingen te komen. Daarom zijn bovenstaande elementen e.a. ook benoemd als kritische succesfactoren voor het realiseren van de afspraken uit de Woondeal.

- De afspraken in de Woondeal worden meegenomen bij het ontwikkelen van nieuwe woningbouwplannen in Twenterand. Het streven is hierbij te voldoen aan de betaalbaarheidsafspraken. De gemeente monitort dat op gemeenteniveau wordt gestreefd aan 30% sociale huur.

- De partijen in de Woondeal hebben zich gecommitteerd aan een gezamenlijke uitwerking vanaf 2023. In 2024 wordt verder gewerkt aan de uitwerking en uitvoering van de Woondeal.

Subdoel: Verbeteren vastgoedbeheer

Activiteiten

- **Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed**

- **Omschrijving**

- In het Klimaatakkoord hebben 12 sectoren in het maatschappelijk vastgoed afgesproken ieder een Sectorale Routekaart op te stellen en uit te voeren waarin duidelijk wordt op welke wijze het vastgoed in die sector CO2-arm en aardgasvrij wordt gemaakt richting 2050. Het streefdoel conform het Klimaatakkoord is 49% CO2-reductie in 2030 en het einddoel 95% CO2-reductie in 2050.

- Twenterand heeft de ambitie om uiterlijk 2040 al haar eigen gebouwen energieneutraal te hebben. Tevens wil de gemeente in 2050 voor 100% gebruik maken van hernieuwbare energie. Per 2023 is een C Label verplicht.

- De sectorale routekaart voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed geeft inzicht in waar gemeenten nu staan met het gemeentelijk vastgoed. En hoe zij op een kosteneffectieve manier kunnen toewerken naar CO2-arm en aardgasvrij vastgoed.

- Gemeenten moeten elke 4 jaar aangeven hoe zij dit aanpakken binnen de eigen vastgoedportefeuille. Ze maken hiervoor een portefeuilleroutekaart of duurzaam meerjarenonderhoudsplan (DMJOP). Dit is niet vrijblijvend en afgesproken in het Klimaatakkoord.

Twenterand heeft een meerjarenonderhoudsplan voor al haar gebouwen tot 2030. In de MJOP zit een duurzaamheidscomponent maar deze is niet gericht of afdoende voor het toewerken naar CO2-arm en aardgasvrij vastgoed. Een overkoepelende visie en strategie over de verduurzaming, zoals een routekaart, is vanuit het Klimaatakkoord verplicht en nodig om de doelstellingen in 2030 en 2050 te kunnen halen.

Subdoel: Strategische keuze voor vastgoedportefeuille

Activiteiten

- **Strategische portefeuillesturing**

Omschrijving

Het Beleidskader voor gemeentelijk vastgoed Twenterand heeft de gewenste uitgangspunten voor het gemeentelijk vastgoed in kaart gebracht:

- Het in bezit hebben van gemeentelijk vastgoed is geen doel.
- Het gemeentelijke vastgoed staat ten dienste van maatschappelijke doelen en is dus een middel.
- Maatschappelijke doelen zijn vastgelegd in de doelenbomen.
- Alleen gemeentelijk vastgoed met maatschappelijke doelen in eigendom hebben, nemen en houden.
- Het gemeentelijke vastgoed optimaal benutten.

Met de inzet van een asset manager zal dit beleidskader doorontwikkeld worden naar een portefeuille strategie en sturing op de vastgoedportefeuille.

- **Opstellen en uitvoeren verhuurbeleid**

Omschrijving

Met de inzet van een asset manager zal in 2024 verhuurbeleid worden opgesteld, vastgesteld en uitgevoerd.

Dit verhuurbeleid draagt bij aan een transparant en consistente manier van verhuur van het gemeentelijk vastgoed. De kosten voor het beheer van de gebouwen en het beschikbaar stellen van een gebouw voor verhuur wordt afgewogen tegen het maatschappelijke doel van de activiteit(en) die in het vastgoed plaatsvind(t)(en).

De verhuur van ruimten in overheidsvastgoed is in de wet Markt en Overheid aangemerkt als een economische activiteit. De feitelijke huur mag dus wel hoger, maar niet lager zijn dan de kostprijsdekkende huur.

De eisen van transparantie en consistentie maken een duidelijke scheiding wenselijk tussen huur (kosten voor de exploitant) en subsidie (opbrengsten voor de exploitant). Het verhuurbeleid zal, (parallel aan het subsidiebeleid) worden aangepast.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroo t 2024	Begroo t 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Volgende en passende woningen								
Aantal opgeleverde woningen	80	113	1026*	940	844	773	673	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	2	0	2	8	8	15	12	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	0	0	0	0	0	0	0-	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal van rechtswegge verleende vergunningen	nvt	2	0	2	0	1		Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	80							Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	2							Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7							Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	9	6	5	4	4	3		Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	3	2	0	0	0	3		Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2	3	0	0	0	0		Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	21	30	18	12	26	26		Eigen gegevens
Aantal behandelde handhavingverzoeken	17							
Ontwikkelen bestemmingsplannen	nvt	7	10	5	10	12		Eigen gegevens

* in 2018 zijn vergunningen verleend voor de bouw van ruim 130 woningen, in 2019: 48, in 2020: 71, in 2021:96, in 2022: 86